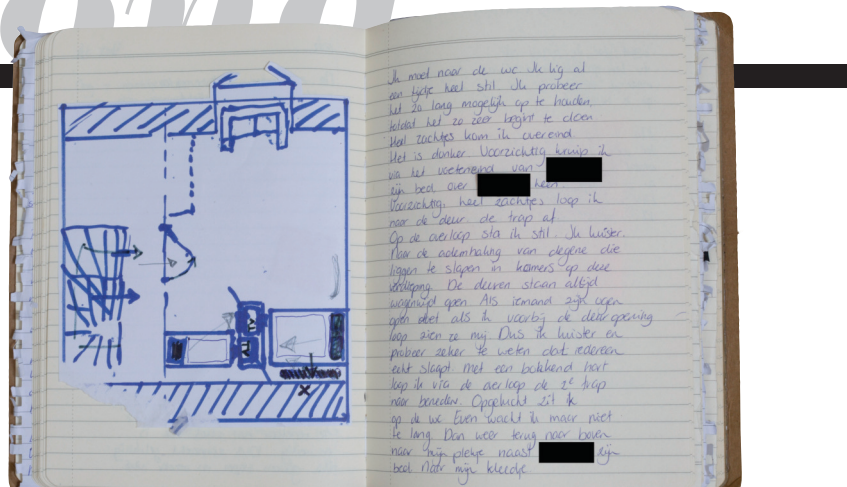

Een fragment uit het dagboek van Margriet met een plattegrond van de zolderkamer.

14

VAN DE hel IN DE hemel

6 jaar werkte fotograaf Saskia Bruinsma met Margriet aan *Dit Lijf*. Een indrukwekkend beeldverslag in zwart-wit van en over een vrouw die weer wilde voelen. Margriet was gebroken toen ze aan het project begon, maar kunst hielp haar genezen.

TEKST ELISABETH POST
FOTO'S SASKIA BRUINSMA

Alvast een waarschuwing: dit is geen vrolijk verhaal. Maar het heeft wel een goed einde. „Ik kan gelukkig nu wel praten over wat mij is overkomen. Ik verberg het niet meer en ja, ik kan weer voelen”, vertelt Margriet* (39) tijdens een gesprek aan de keukentafel van fotograaf Saskia Bruinsma (52) in Sneek.

Op tafel ligt *Dit Lijf*. Het boek verbeeldt in zwart-witfoto's een duister hoofdstuk uit het leven van Margriet. Ze stapte 6 jaar geleden op Saskia Bruinsma af. „Ik had werk van jou gezien”, zegt Margriet tegen de fotograaf. Ze doelt op een fotoboek dat Saskia maakte over een eenzijdige tweeling, van wie de een te kampen had met verslavingsproblematiek. „Een heel tof boek”, zegt Margriet. „Ik wilde graag ook zo'n boek, een fotoboek met een diepere laag. 'Ik heb ook een verhaal', zei ik tegen je en gelukkig zei je 'ja'.” Saskia kijkt Margriet aan en lacht. „Natuurlijk wilde ik dat. Wist ik veel.”

Voordat Saskia aan de slag ging, wilde ze eerst meer weten over Margriet. Hoe en waar bracht ze haar jeugd door, wat waren haar dromen en verlangens en hoe zag zij haar toekomst? En waarom wilde Margriet een boek waarin haar lijf centraal moest komen te staan? „Die eerste sessies wist ik nog van niks. Jij spiegelde zaken veel rooskleuriger voor dan dat ze waren.”

Margriet: „Natuurlijk, aan de buitenkant zie je immers ook niks aan mij. Je kunt niet in mijn ogen lezen wat me is overkomen. Dat het van binnen gitzwart en verrot was, dat liet ik natuurlijk niet zien. Ja, ik lachte alles weg. Ik was immers een slimme en succesvolle vrouw geworden.”

Saskia kwam er gaandeweg achter dat Margriet een nare ervaring diep had weggestopt en met zich meedroeg. En dat monster vrat haar van binnen op. „Toen we eenmaal waren begonnen, kon ik niet meer terug. Ik wilde dat ook niet”, zegt Saskia nu.

‘Overlever’ Margriet

“Ik lag muisstil onder het bed waar ze op zaten, bang om ook maar iets van geluid te maken

Margriet: „We dachten toen ook nog dat het met een half jaartje klaar zou zijn. Het maken van dit boek was de hel, maar het heeft me de hemel gebracht.”

Margriet wilde met het fotoproject het verleden achter zich laten. Ze had als 14-jarige puber een relatie met een 3 jaar oudere jongen. Tot ze Saskia ontmoette, had ze niemand verteld hoe die verhouding precies in elkaar stak. Hij was haar grote liefde, dacht ze. In werkelijkheid werd ze geestelijk en lichamelijk misbruikt.

PRIVÉDETECTIVE

In 2002 was Margriet, ze was toen 16 jaar, ineens 5 weken vermist. Omdat de politie vrijwel niets deed, schakelden Margriets ouders uit wanhoop de media in die daar volop aandacht aan besteedden. In de krant verscheen ook een compositietekening van een vermeende ontvoerder.

Uiteindelijk namen Margriets ouders een privédetective in de arm. Die spoorde de tiener op en bracht haar thuis. „Hij zei tegen mij: 'Zeg maar niet waar je was. Maak maar niemand onnodig ongerust.'”

“— zat bij vriendje thuis”, kopte de krant de volgende dag. Achteraf bleek dat die detective het verhaal van de vermissing aan een journalist had verteld. De ‘redding’ werd breed uitgemeten in de pers. „Dat ik niks mocht zeggen, was niet om mij te helpen. Die man werd daar alleen maar beter van.”

Iedereen kon lezen waar ze was geweest, maar Margriet liet er niets over los. „En mijn ouders? Ik heb nu een goede relatie met ze, maar die waren bang. Durfden niets te vragen of stelling te nemen.”

Ze woog slechts 46 kilo toen ze op 1 april 2002 thuis werd gebracht. Ze was ondervoed en uitgedroogd. Natuurlijk werden later vragen gesteld, maar Margriet zweeg. Eerst uit angst voor een gedwongen opname, later omdat dat makkelijk was. Door er niet over te praten, was het ook niet gebeurd. Wat ze had meegemaakt, stopte ze alsmäär dieper weg.

EENZAAM

Therapeuten vroegen niet door, de politie beschouwde de vermissing als afgedaan. Een ‘onbezonnen daad’ noemden ze het. De huisarts noteerde haar gewicht, zag dat ze broodmager was, maar liet een inwendig onderzoek achterwege. Andere medici onderzochten haar maagklachten, konden niets vinden en lieten het daarbij. Margriet: „Het was psychosomatisch, maar niemand kwam op dat idee.” Saskia: „Wat moet jij je eenzaam hebben gevoeld.” Margriet kijkt haar aan en knikt instemmend.

Margriet

De politie houdt een zoekactie naar de vermiste 16-jarige --- uit ---Het meisje verdween vorige week woensdag, nadat ze door haar vader bij de bushalte was afgezet om in --- naar school te gaan. (Fragment in Dit Lijf.)

Op de dag van haar vermissing ging Margriet naar het huis van haar ex-vriend. Hij had de verkering uitgemaakt maar ze wilde toch graag bij hem blijven. Ze wilde niet naar huis en hij zei: „Blijf maar slapen.” „Toen was alles nog oké”, zegt Margriet.

De sfeer sloeg de andere dag om. Margriet moest op zijn zolderkamer blijven en stil zijn. Zijn ouders mochten niet weten dat zij er was. Hij beschouwde haar als zijn bezit en misbruikte haar. Iedere dag wel een keer en soms vaker.

Even later zit ik op mijn knieën met tranen in mijn ogen. Kreunend om te doen alsof het lekker is, want dan is hij eerder klaar. Ik pak het kleed om mezelf schoon te maken, rol me op mijn zij en hoop dat hij het licht uit doet. (...) Ik doe alles voor hem. Ik vertel hoe lief hij is, dat ik 't niet zo bedoel. (...) Zijn blik maakt me bang. Hij wordt opgewonden. Dus van-daag is het nog niet voorbij. (Een fragment uit

het dagboek van Margriet.)

Margriet slaapt op een tuinkussen half onder het bed. Haar witte lakentje is vies. Na afloop van de seks veegt zij haar lijf daarmee schoon. Hij geeft haar nauwelijks eten en drinken. 's Nachts sluipt ze met een volle blaas door het huis naar het toilet. Uit angst dat iemand haar ontdekt, blijft ze overdag boven.

Hij wordt door de politie ondervraagd. Hij liegt en zegt dat hij weet wie de dader zou kunnen zijn en geeft de politie daarover de nodige informatie. In de pers verschijnt de compositietekening, die op basis van zijn informatie is geschetst.

Margriet had kunnen gaan, want het huis was overdag leeg. Saskia tegen Margriet: „Dat had je vast ook gedaan, als er geen voorgeschiedenis zou zijn geweest.”

ONDER HET BED

Margriet: „Eén keer kwam zijn vader boven om hem te troosten over de vermissing. Hij zei tegen zijn zoon dat het allemaal wel goed zou komen”, zegt Margriet. „En ik lag muisstil onder het bed waar ze op zaten, bang om ook maar iets van geluid te maken.” Haar ex-vriend had haar in zijn macht, zegt ze nu. „Het

was vroeger bij ons thuis niet altijd leuk en ik wilde dat iemand mij lief vond. Hij was degene die zijn armen om mij heen sloeg. Ik zag niet hoe fout de relatie was.”

Ze waren samen ook al eens na een avondje stappen weggelopen en in Parijs beland. Ze hadden geen geld en geen kleren meegenomen en sliepen buiten in de kou op ongure plekken. Toen er weer wat geld gepind kon worden, ging dat alleen op aan het kopen van zijn sigaretten en ontharingscrème. Saskia slaat het boek open en toont de foto met een klodder schuim waarin hartjes zichtbaar zijn. „Je kunt wel raden wat Margriet moest scheren.”

PARIS

Saskia en Margriet reisden samen een week-end naar Parijs om te kijken waar het stel destijds tien dagen lang was geweest. De trip was bijna niet doorgegaan. Margriet zag er tegenop, maar vertelde dat niet aan Saskia. Ze belde haar op: „Wil je dat ik twee hotelkamers in Parijs boek of een gezamenlijke?” Saskia: „Ik had geen idee wat er schuil ging achter haar vraag. Zelf had ik voorkeur voor een eigen kamer, maar antwoordde 'Beslis jij maar.'”

Margriet: „Als jij toen had gezegd dat je

Seksueel

Tot en met 10 december was er de wereldwijde campagne Orange de World. Deze dagen werden acties gehouden tegen het geweld tegen vrouwen en meisjes. In zo'n honderd landen werden gebouwen oranje uitgelicht, waren er debatten, tentoonstellingen en demonstraties en werden vlaggen gehesen.

In het in 2023 gehouden onderzoek *Seks onder je 25ste* van de Rutgersstichting geeft 22 procent van de meiden aan dat ze minstens één keer in hun leven seksueel geweld hebben meegemaakt. Volgens het Centrum Seksueel Geweld komen er jaarlijks 100.000 gevallen van seksueel geweld bij. Er is slechts een klein aantal vrouwen dat daar openlijk over spreekt. Wereldwijd sterven er volgens de organisaties 137 vrouwen per dag aan geweld door een partner, een ex of een familielid.

